

Dějepisná olympiáda

51. ročník – 2021/2022

Propozice

Tematické zaměření ročníku: „**Šlechta v proměnách času**“.

Dějepisná olympiáda je jednotná pro celé území České republiky a je organizována ve dvou kategoriích a ve čtyřech soutěžních kolech.

- I. **kategorie** je určena žákům 8. a 9. ročníků základních škol, 3. a 4. ročníků osmiletých gymnázií a 1. a 2. ročníků šestiletých gymnázií. Tématem první kategorie je **Šlechta od konce raného středověku do roku 1648**.
- II. **kategorie** je určena žákům 1.–4. ročníků středních škol, 5.–8. ročníků osmiletých gymnázií a 3. – 6. ročníků šestiletých gymnázií. Téma pro druhou kategorii je **Středoevropská šlechta na pozadí dějinných událostí v letech 1648-1948**.

Postupová kola, termíny jejich konání:

školní kola	Leden 2022 7. – 26.1.	Přesný termín ve stanoveném rozmezí určí škola.	Škola zašle předsedovi okresní komise, případně krajskému koordinátorovi seznam žáků navržených k postupu do okresního kola. Do okresního kola postupuje vždy vítěz a dále úspěšní řešitelé (dosáhli alespoň 60 % z maximálního počtu bodů), a to maximálně 3 z jedné školy (včetně vítěze). Organizátor okresního kola omezí v případě potřeby počet postupujících žáků.
okresní kola	Březen 2022 22. – 25. 3.	Přesný termín ve stanoveném rozmezí a postup konání určí příslušné oddělení krajského úřadu (KÚ), resp. organizace jím pověřená po dohodě s okresní komisí DĚO.	Organizátor okresního kola zašle předsedovi krajské komise, případně krajskému koordinátorovi, seznam žáků navržených k postupu do krajského kola. Do krajského kola postupuje vždy vítěz a dále úspěšní řešitelé (dosáhli alespoň 60 % z maximálního počtu bodů). Organizátor krajského kola omezí v případě potřeby počet postupujících žáků.
krajská kola	Duben 2022 4. – 6. 4.	Přesný termín ve stanoveném rozmezí a postup konání určí KÚ, resp. organizace jím pověřená po dohodě s krajskou komisí DĚO.	Do ústředního kola postupuje z každého krajského kola vždy vítěz a dále nejlepší řešitelé z celé republiky , kteří splnili danou bodovou hranici, kterou určí ústřední porota bez ohledu na zastoupení krajů, max. 60 účastníků.

celostátní kolo	22. – 25. 5. 2022, Univerzita Hradec Králové	<p>Organizátor krajského kola zašle nejpozději do 10. 4. 2022 na adresu tajemnice soutěže seznam všech účastníků krajského kola s dosaženým počtem bodů u každého účastníka. Počty soutěžících a hodnocení všech postupových kol.</p> <p>U 5 nejlepších účastníků uveďte:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ NÁZEV A ADRESU ŠKOLY ▪ KONTAKTNÍ ÚDAJE NA SOUTĚŽÍČÍ (e-mail) ▪ KONTAKTNÍ ÚDAJE NA UČITELE, KTERÝ ŽÁKA NA OLYMPIÁDU PŘIPRAVOVAL (e-mail, telefon) <p>Tajemnice/tajemník soutěže zašle vybraným soutěžícím pozvánku s informacemi a pokyny k celostátnímu kolu.</p> <p>Téma písemné práce je Šlechtický rod v mém regionu. Vypracování písemné práce je podmínkou účasti v celostátním kole. Požadavky na písemnou práci naleznete na http://www.talentovani.cz/souteze/dejepisna-olympiada - Informace a aktuality o soutěži. Práci je potřeba zaslat tajemnici soutěže v digitální podobě do 29. 4. 2022.</p>
-----------------	---	---

Zadání pro jednotlivá kola soutěže budou spolu s řešením zaslána **krajským koordinátorům soutěží** (pracovníci KÚ zodpovědní za soutěže).

Termíny odeslání:

pro školní kola: **3. ledna 2022**

pro okresní kola: **21. 3. 2022**

pro krajská kola: **31. 3. 2022**

Důležité upozornění

Z důvodu regulérnosti soutěže prosíme o dodržení jednotných termínů stanovených v propozicích. V případě opodstatněné změny termínu okresního či krajského kola nahlaste vše tajemnici/tajemníkovi soutěže! Po skončení termínu stanoveného pro dané kolo v propozicích bude **správné řešení zveřejněno na <http://www.talentovani.cz/souteze/dejepisna-olympiada>**. Prosím, **nesdělujte** správné řešení před skončením termínů pro konání jednotlivých kol a **nezveřejňujte je** na webu dříve, než bude vše zveřejněno oficiálně!!

Organizace soutěže

Soutěž je určena zájemcům o historii. Ve všech kolech **řeší soutěžící zadané úkoly samostatně** v časovém rozpětí 90 minut s časovou rezervou na odevzdání. **Utajení textů úloh je nezbytnou podmínkou regulérnosti soutěže**. V průběhu všech kol soutěže není povoleno používat jakékoli studijní materiály.

Organizátoři jednotlivých postupových kol používají výsledkové listiny jednotné pro celou ČR, které nalezou na webových stránkách soutěže.

V případě elektronického zadávání soutěžních úloh pracovníci krajských úřadů předají zadání úloh organizátorům jednotlivých postupových kol a ti zorganizují konání on-line. Prostředky SW nejsou centrálně řízené. Organizátor daného postupového kola sdělí soutěžícím **jednotný** termín konání – datum a čas předání úloh, vypracování, čas ukončení a odeslání hodnotiteli. Hodnocení a předání seznamu žáků navržených k postupu do vyššího postupového kola se bude řídit obecnými pravidly organizace soutěže.

Kontaktní adresa na tajemnici soutěže:

PhDr. Michaela Tužilová, michaela.tuzilova@npi.cz; +420 733 125 967

Národní pedagogický institut ČR
Oddělení mládeže, zájmového a neformálního vzdělávání
Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1

Doporučená studijní literatura

I. kategorie	II. kategorie
<p>Školní kolo Učebnice a mapy pro základní školy a odpovídající ročníky gymnázií, např.:</p> <p>Vykoupil L., Antonín R., Fejfušová M.: Dějepis - Středověk a počátky novověku. Brno: Nová škola, s. r. o. 2008.</p> <p>Kolektiv autorů: Dějepis 7. Plzeň: Fraus 2020.</p> <p>Válková V.: Dějepis 7 - Středověk a raný novověk. Praha: SPN 2020.</p> <p>Mandelová H. a kol.: Středověk - dějepisné atlasy pro ZŠ a víceletá gymnázia. Praha: Kartografie 1996, 2007</p>	<p>Školní kolo školní kolo – jakákoliv učebnice dějepisu odpovídající věku a související učivo ostatních předmětů</p> <p>JUŘÍK, Pavel, Encyklopedie šlechtických rodů, Praha: Univerzum, 2014, str. 297–299; 414–416</p> <p>pro všechna kola: DĚJEPISNÉ ATLASY Novověk I, Praha: Kartografie 2007, s. 33, 39–41 Novověk II, Praha: Kartografie 2005, s. 27, 41–43 Dějiny 20. století, Praha: 2005, s. 23, 31,35</p>
<p>Okresní kolo Čornej P.: Ilustrované dějiny historie českých zemí. Havlíčkův Brod: Fragment 1999. Vybrané části - str. 22-23 (Česká a moravská šlechta), 28-29 (Léta zlá i šťastná), 32-33 (Král cizinec i král diplomat), 54-55 (Husitský král), 58-59 (Dílo hospodářské obnovy), 60-61 (Na sklonku středověku), 66-67 (Život renesanční šlechty), 76-77 (V předvečer povstání), 78-79 (Bílá hora a její následky), 80-81 (Vzestup a pád Albrechta a Valdštejna).</p> <p>a literatura z předchozího kola</p>	<p>Okresní kolo BINDER, Filip, Po stopách kultury, přírody i poznání. Zahraniční cesty české a rakouské šlechty mezi osvícenstvím a romantismem a jejich důsledky, Praha: NLN 2020</p> <p>JUŘÍK, Pavel, Encyklopedie šlechtických rodů, Praha: Univerzum, 2014 (str. 317, 323,357–9,361,396)</p> <p>a literatura z předchozího kola</p>
<p>Krajské kolo Dvořáček P.: Zajímavosti z naší historie. Události a osobnosti našich zemí. Olomouc: Agentura Rubico 2012. Vybrané části - str. 34-41 (Vítkovci, Přemyslovci a královská koruna), 64-71 (Moravská šlechta v době renesance), 76-93 (Jan Zbyněk Zajíc z Hazmburka a kámen mudrců, Petr Vok a Jednota bratrská, Smutný konec Albrechta z Valdštejna).</p> <p>Novotný R.: Jeden den urozených, in: Ed. Nodl M., Sommer P.: Jeden den ve středověku. Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2014.</p> <p>Louda J., Janáček J.: České erby. Praha: Albatros 1974. Vybrané části - str. 80-81 (Kolovratové), 94-95 (z Kunštátu), 104-105 (z Lichtenštejna), 106-107 (z Lipé), 108-109 (z Lobkovic), 134-135 (z Pernštejna), 148-149 (z Rožmberka), 150-151 (z Rožmitálu), 174-175 (Šternberkové), 192-193 (Valdštejnové), 214-215 (Žerotínové) - vždy pouze vymezené období do roku 1648. (Případně 2. rozšířené vydání z roku 1988.)</p> <p>a literatura z předchozích kol</p>	<p>Krajské kolo JUŘÍK, Pavel, Encyklopedie šlechtických rodů, Praha: Univerzum, 2014 (str. 360, 382 a 389, 394, 411)</p> <p>https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/slechta-v-ere-prvorepublikoveho-ceskoslovenska-1918-1938/</p> <p>https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/ohrozeni-ceskoslovenska-jako-milnik-ve-vztahu-slechty-a-novodobe-ceske-spolecnosti-1938-39/</p> <p>https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/ceska-slechta-v-casech-protektoratu-cechy-a-morava-1939-1945/</p> <p>(Případně detailnější pohled v monografii: HAZDRA, Zdeněk. Šlechta ve službách Masarykovy republiky: mezi demokracií a totalitními režimy. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2015, s. 33–79.)</p> <p>KNOZ, Tomáš, DVOŘÁK, Jan ed. Šlechta v proměnách věků. Brno: Matice moravská, 2011, s. 122–152.</p> <p>a literatura z předchozího kola</p>

<p>Celostátní kolo</p> <p>Pánek J.: Vilém z Rožmberka – Politik smíru, Praha: Academia 2011, kapitoly: Italské okouzlení, Světla a stíny dominia, Rožmberský mecenáš.</p> <p>a literatura z předchozích kol</p> <p>Další rozšiřující literatura:</p> <p>Le Goff, J.: Středověký člověk a jeho svět, Praha: Vyšehrad 1999, kapitola: Válečník a rytíř.</p> <p>Macek J.: Česká středověká šlechta, Praha: Argo 1997.</p> <p>Janáček, J.: Ženy české renesance, Praha: Československý spisovatel 1987.</p> <p>Pánek J.: Poslední Rožmberk, Praha: Brána 1996.</p>	<p>Celostátní kolo</p> <p>JUŘÍK, Pavel, <i>Encyklopedie šlechtických rodů</i>, Praha: Univerzum, 2014 (str. 433, 436 (oba rody), 438, 439) https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/perspektivy-postaveni-slechty-v-ceskoslovensku-po-roce-1945/</p> <p>HAZDRA, Zdeněk. <i>Šlechta ve službách Masarykovy republiky: mezi demokracií a totalitními režimy</i>. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2015, s. 182–210. (Povinné, článek výše tuto část neobsahuje.)</p> <p>KNOZ, Tomáš, DVOŘÁK, Jan, ed. <i>Šlechta v proměnách věků</i>. Brno: Matice moravská, 2011, s. 225–231.</p> <p>Prameny:</p> <p>BENEŠOVY DEKRETY</p> <p>č. 5 https://www.psp.cz/docs/laws/dek/51945.html</p> <p>č. 12 https://www.psp.cz/docs/laws/dek/121945.html</p> <p>č. 28 https://www.psp.cz/docs/laws/dek/281945.html</p> <p>Další rozšiřující literatura</p> <p>ŠTAIF, Jiří. <i>Modernizace na pokračování: společnost v českých zemích (1770–1918)</i>. Praha: Argo, 2020, 422 s.</p> <p>a literatura z předchozích kol</p>
--	--

Adresář krajských garantů Dějepisné olympiády ve školním roce 2021/2022

<i>Kraj</i>	Krajský úřad - pověřená osoba	Organizátor krajského kola *
PRAHA	Mgr. Michaela Perková , Magistrát hl. m. Prahy. Odb. sportu a volného času, odd. volného času. Jungmannova 35/29, 110 00 Praha 1, tel. 236 005 901 michaela.perkova@praha.eu	Mgr. Věra Belešová DDM Jižní Město, Šalounova 2024, 149 00 Praha 4 tel.: 778 485 273 belesova.vera@ddmjm.cz
STŘEDOČESKÝ	Bc. Petr Hoskovec , KÚ Odb. regionálního rozvoje, Zborovská 11, 150 21 Praha 5 tel: 257 280 263 hoskovecp@kr-s.cz Mgr. Lenka Škopová tel.: 257 280 196 skopova@kr-s.cz	Bc. Petr Hoskovec , KÚ Odb. regionálního rozvoje, Odd. mládeže a sportu Zborovská 11, 150 21 Praha 5 tel: 257 280 263 hoskovecp@kr-s.cz
ÚSTECKÝ	Pavel Kucler , KÚ, Odb. školství, mládeže a tělovýchovy, Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem tel: 475 657 969, 777 499 821 kuccler.p@kr-ustecky.cz	Bc. Petra Mecelová , DDM a ZpDVPP, Velká Hradební 1025/19, 400 01 Ústí nad Labem tel.: 475 210 861, 603 851 713; predskolni@ddmul.cz
LIBERECKÝ	Ing. Eva Hodboďová , KÚ, Odb. školství, mládeže a tělovýchovy U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2 tel.: 485 226 635, 739 541 550 eva.hodbodova@kraj-lbc.cz	Kateřina Sýbová , DDM Větrník, Riegrova 16, 460 01 Liberec tel.: 485 102 433; 725 939 168; katerina.sybova@ddmliberec.cz
PLZEŇSKÝ	Mgr. Ludmila Novotná , KÚ, Odb. školství, mládeže a sportu Škroupova 18, 306 18 Plzeň tel.: 377 195 373 ludmila.novotna@plzensky-kraj.cz	PaedDr. Ladislav Voldřich , Krajské centrum vzdělávání a Jazyk. škola, sady 5. května 42, 301 00 Plzeň tel.: 378 010 007; voldrich@kcvjs.cz
KARLOVARSKÝ	Bc. Lenka Butašová Odb. školství, mládeže a tělovýchovy Závodní 353/88, 360 21 Karlovy Vary tel.: 354 22 476, mob.: 601 214 150 lenka.butasova@kr-karlovarsky.cz	Mgr. Věra Kučavová I. kat. (ZŠ), ZŠ Úšovice, Školní nám. 472, 353 01 Mariánské Lázně tel.: 737 439 355 v.kucavova@seznam.cz PhDr. Jakub Formánek – II. kat. (SŠ) Gymnázium Cheb Tel.: 739 322 319/269; 739 417 417 formanek@gymcheb.cz
JIHOČESKÝ	Jiří Anděl , KÚ, Odb. školství, mládeže a tělovýchovy, odd. mládeže, tělovýchovy a sportu, U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice; pracoviště ul. B. Němcové 49/3, 370 76 ČB tel.: 386 720 933 andel@kraj-jihocesky.cz	Bc. Luděk Doležal , DDM, U Zimního stadionu 1, 370 01 České Budějovice tel.: 386 447 317 dolezal@ddmcb.cz
VYSOČINA	Ing. Karolína Smetanová , KÚ Odb. školství, mládeže a sportu Odd. mládeže a sportu Jihlava, Věžní 28, kancelář číslo 108 tel.: 564 602 942 Smetanova.K@kr-vysocina.cz	Kateřinu Matějů , DDM, tř. Legií 382, 393 01 Pelhřimov tel.: +420 720 429 122 e-mail: k.mateju@ddm.pel.cz

KRÁLOVÉ- HRADECKÝ	Mgr. Iva Polednová , KÚ, Odb. školství, Odd. primárního a zájmového vzdělávání Pivovarské nám. 1245 500 03 Hradec Králové tel.: 495 817 771, mob.: 702 175 793 ipolednova@kr-kralovehradecky.cz	Mgr. Dana Beráková , JŠZ DVPP Hradec Králové, Štefánikova 566, 500 11 Hradec Králové, tel.: 725 059 837 berakova@cvkhk.cz
PARDUBICKÝ	Mgr. Lenka Havelková , KÚ, Odb. školství a kultury Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice tel.: 466 026 215 lenka.havelkova@pardubickykraj.cz	Jana Línková , DDM Beta, Štolbova 2665, 530 02 Pardubice tel.: 466 614 951 beta@ddmstolbova.com jana.linkova@ddmstolbova.com Eva Denisa Pospíšilová referent soutěží Centrum celoživotního vzdělávání - zařízení pro DVPP Pardubického kraje Mozartova 449, 530 09 Pardubice tel.: 466 536 530, + 420 601 332 974 e-mail: souteze@ccvpardubice.cz
JIHOMORAVSKÝ	Bc. Jana Toningr Konečná , KÚ, Odb. školství Žerotínovo nám. 3 pracoviště: Cejl 73; 601 82 Brno tel.: 541 658 306 toninger.jana@kr-jihomoravsky.cz	Mgr. Zdeňka Antonovičová , SVČ, ved. odd. Talentcentrum, Lidická 50, 658 12 Brno tel: 549 524 124; 723 368 276 zdenka@luzanky.cz
ZLÍNSKÝ	Mgr. Radim Sukop , KÚ, Odb. školství, mládeže a sportu Tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín tel.: 577 043 744 radim.sukop@kr-zlinsky.cz	PhDr. Pavel Kočí , Muzeum Kroměřížska, Velké náměstí 38, 767 11 Kroměříž tel.: 607 919 121; kocip@email.cz
OLOMOUCKÝ	Mgr. Jitka Pavlíková Oddělení krajského vzdělávání Odbor školství a mládeže Krajský úřad Olomouckého kraje Jeremenkova 40 b, 779 00 Olomouc tel.: 585 508 553 e-mail j.pavlikova@olkraj.cz	Mgr. Rostislav Dočkal , ZŠ a MŠ J.A.Komenského, Hranická 14, Přerov – Předmostí tel.: 581 211 739 rostad@centrum.cz
MORAVSKOSLEZSKÝ	Mgr. František Pokluda , KÚ, Odbor školství, mládeže a sportu 28. října 117, 702 18 Ostrava 2 tel.: 595 622 420 frantisek.pokluda@msk.cz	Mgr. Robert Novotný Základní škola a mateřská škola Mitušova 8/1115 700 30 Ostrava - Hrabůvka tel.: 724 059 338 novotny@zsmitusova16.cz

* Organizátora krajského kola si prosím ověřte s pověřenou osobou na KÚ.